

<https://doi.org/10.36818/2071-4653-2023-1-5>

УДК 351:[330.117:004.738.5](477)

JEL H79, L86, O33, O38, Q32

М. В. Дубель

доктор філософії, асистент кафедри політології та

державного управління Донецького національного

університету імені Василя Стуса, м. Вінниця

e-mail: m.dubel@donnu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2229-0419>

Механізм державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції в Україні: наукові підходи до формування

Розроблено механізм державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції в Україні. У межах дослідження було проведено експертне опитування шляхом заповнення Google форми, в якому взяли участь 77 експертів, які мають досвід діяльності в торгівлі або розробленні цифрових товарів. За результатами опитування було виявлено чотири основні напрями покращення умов розвитку цифрової дистрибуції в Україні: 1) сприяти встановленню в сервісах цифрової дистрибуції більш гнучких регіональних цін; 2) залучати до офіційного представництва провідні компанії у сфері цифрової дистрибуції; 3) вносити необхідні зміни в законодавчу базу; 4) сприяти розвитку вітчизняних сервісів цифрової дистрибуції. Проведений порівняльний аналіз національних практик регулювання процесу розвитку цифрової дистрибуції дав змогу розвинути підходи до формування механізму державного сприяння розвитку цифрових трансформацій у контексті підвищення сталості сучасних бізнес-моделей міжнародних компаній, що містять політико-правові, економічні та адміністративні важелі.

Ключові слова: цифрова дистрибуція, діджиталізація, цифровий контент, механізм, державне управління.

Dubel M. V. DEVELOPMENT OF A MECHANISM OF STATE SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF DIGITAL DISTRIBUTION IN UKRAINE

The article is devoted to the development of a mechanism of state support for the development of digital distribution in Ukraine. As part of the research, an expert survey was conducted by filling out a Google form, in which 77 experts with experience in trading or developing digital goods participated. Based on it, four main directions for improving the conditions for the development of digital distribution in Ukraine were identified: 1) promote the establishment of more flexible regional prices for digital distribution services; 2) involve the official representation of leading companies in the field of digital distribution; 3) make changes in the legislative base; 4) promote the development of domestic digital distribution services. In the framework of the first direction, the article reveals that in order to distribute regional prices that are more flexible for the domestic market in most leading digital distribution services, Ukrainians need to write e-mails to the corresponding postal addresses of representative offices. As part of the second approach, the article argues that the representation of the leading distributors of digital content can be increased only by developing the "conditions of the game", i.e., domestic legislation. According to the third direction, comprehensive changes are needed to significantly improve the situation, e.g., updating the Law on Electronic Commerce and revising the Law of Ukraine on Copyright and Related Rights by adding features of regulation of digital products. The comparative analysis of the national regulatory practices for the digital distribution process development allowed to outline certain approaches to the governmental support mechanism for digital transformations regarding an increase in the sustainability of international companies' modern business models. Those approaches combine political and legal levers (e.g., development of legislation addressing copyright protection for digital goods and services), economic mechanisms (e.g., simplification of taxation for the companies providing services for the creation and / or promotion of digital goods and services), and administrative levers (e.g., support for technology clusters targeted at the creation and promotion of digital goods and services).

Keywords: digital distribution, digitization, digital content, mechanism, public administration.

Постановка проблеми. Цифрова дистрибуція – процес доведення цифрових товарів і послуг від виробника до споживача шляхом використання цифрових каналів збуту [1]. Цифрова дистрибуція є одним з каналів досягнення Цілей сталого розвитку та проявляється в різних напрямках. Важливо зазначити, що цей специфічний напрям електронної комерції також може сприяти сталому розвитку нашої держави та, відповідно, і сталості розвитку національних виробників. Саме цим можна підкреслити значення державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції в Україні.

Аналіз останніх досліджень. Питанням розвитку цифрової дистрибуції в межах нашої держави присвячено праці лише М. Женченко, що були зосереджені переважно на трансформаціях видавничої галузі під впливом діджиталізації [2]. Серед дослідників проблематики державного сприяння цифровим трансформаціям в Україні слід назвати таких авторів, як Г. Ю. Разумей і М. М. Разумей [3], які вивчали процес діджиталізації публічного управління в нашій державі. Н. А. Литвин і Л. В. Крупнова [4] розглядали діджиталізацію як інструмент підвищення відкритості, прозорості та

ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування шляхом надання електронних послуг. І.І.ніколіна [5] аналізувала тенденції цифрової трансформації публічного управління та адміністрування в Україні. Проте саме питання державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції в Україні недостатньо розкрито та потребує подальших досліджень.

Метою статті є розроблення механізму державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції в Україні.

Основні результати дослідження. Для дослідження потенціалу розвитку цифрової дистрибуції в Україні автором було проведено опитування. У ньому взяли участь 77 експертів, які мають досвід діяльності в торгівлі або розробленні цифрових товарів. Опитування проводилося шляхом заповнення Google форми [6].

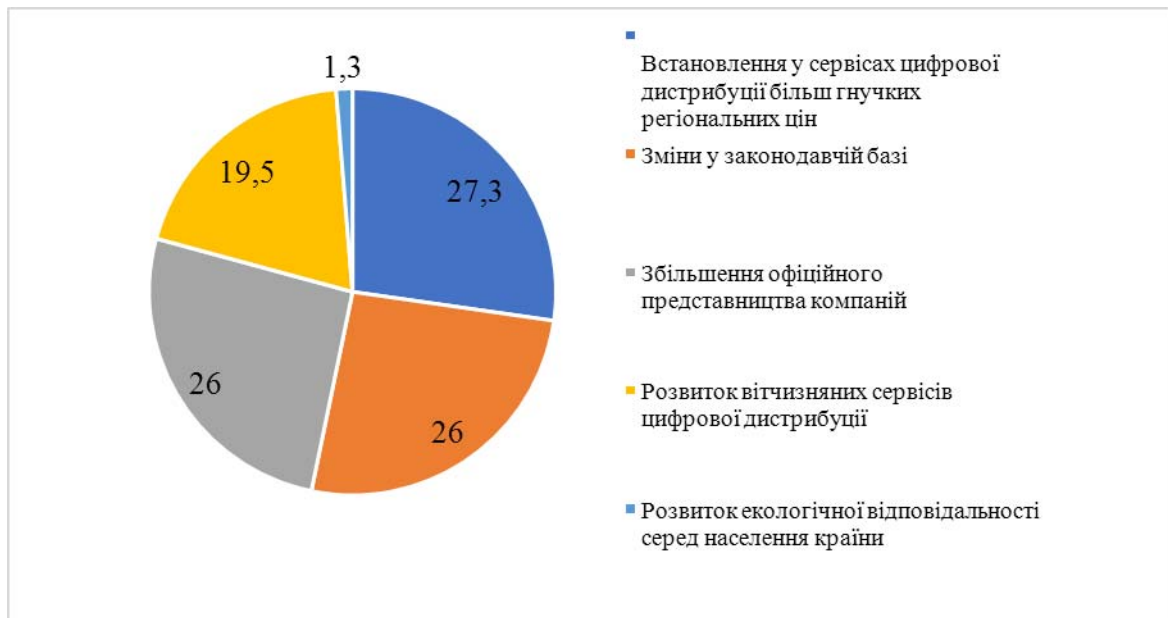
Серед головних перешкод для розвитку цифрової дистрибуції в Україні можна назвати низький рівень доходів населення та, відповідно, низьку купівельну

спроможність. Проте слід також звернути увагу на недосконалість законодавчої бази України в питаннях просування цифрових товарів і недостатній рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, особливо проникнення інтернету. На основі додаткового запитання про пояснення відповіді категорії «Інше» було встановлено, що більшість експертів підкреслюють високий рівень поширення піратства в Україні.

Не менш актуальним є визначення бар'єрів для підвищення популярності цифрової дистрибуції в Україні.

Приблизно в 75% випадків на шляху поширення популярності цифрової дистрибуції виникають перешкоди, пов'язані з піратством. Лише для 12% опитаних проблема полягає у відсутності потреби в користувачів.

У межах експертного опитування було виявлено деякі шляхи підвищення довіри до цифрової дистрибуції серед українців (рис. 1).

Рис. 1. Шляхи підвищення довіри до цифрової дистрибуції в Україні, %

Джерело: побудовано на основі [6].

Найбільшим важелем впливу на прийняття рішення щодо купівлі цифрового товару українцем є вартість. Саме тому провідне місце серед шляхів підвищення довіри займає встановлення в сервісах регіональних цін, більш низьких, ніж у провідних країнах Америки, Європи та Азії. Від цього варіанта дещо відстали «зміни в законодавчій базі» та «збільшення офіційного представництва компаній». Слід зазначити, що доволі популярною є пропозиція щодо активізації розвитку власних сервісів цифрової дистрибуції.

Отже, для покращення умов розвитку цифрової дистрибуції в Україні потрібно розвивати чотири основні напрями:

1) сприяти встановленню в сервісах цифрової дистрибуції більш гнучких регіональних цін;

2) залучати офіційних представників провідних компаній у сфері цифрової дистрибуції;

3) удосконалювати законодавчу базу;

4) сприяти розвитку вітчизняних сервісів цифрової дистрибуції.

Відповідно, за кожним з напрямів слід надати певні рекомендації.

Найбільш важким фактором для реалізації впливу є перший – встановлення в сервісах цифрової дистрибуції більш гнучких регіональних цін. Одним з успішних прикладів може бути Netflix. З осені 2021 р. сервіс пропонує українським користувачам базовий тариф за 4,99 євро. Раніше вартість найдешевшого комплексу контенту Netflix становила 7,99 євро [7].

Проте слід зазначити, що не всі законодавчі органи світу підтримують політику регіональних цін.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ

Valve (засновники Steam) та ще п'ять ігрових видавництв (Carson, Focus Home, Zenimax, Koch Media та Namco) звинувачують у порушенні антимонопольного закону на території європейських країн. Розслідування Єврокомісії почалося 2.02.2017 р. й триває досі, але якщо перелічені вище компанії не відмовляться від регіональних обмежень на купівлю ігор, ігрові видавці ризикують потрапити під санкції з боку європейського уряду [8].

Європейська комісія виступила проти численних обмежень і геоблокування, яке позбавляє користувачів можливості грати в ігри, куплені в іншій країні. Отже, видавці не тільки порушують статтю 101 «Договору про функціонування Європейського Союзу», але і позбавляють можливості геймерів купувати ігри за кращим ринковими цінами [9].

Але можна стверджувати, що подібні звинувачення сервісів цифрової дистрибуції не зможуть вплинути на їхню функціональність. Для поширення регіональних цін у більшості провідних сервісів цифрової дистрибуції українцям потрібно писати електронні листи на відповідні поштові адреси представництв. Отже, лише об'єднавшись і продемонструвавши користувацький попит від значної кількості потенційних покупців, можна вплинути на поширення регіональних цін.

Не менш важливою перешкодою для поширення популярності цифрової дистрибуції в Україні можна назвати недостатню представленість сервісів відповідних послуг. Наприклад, один з гігантів стрімінгу Netflix лише 1.10.2021 р. повноцінно запустив свою роботу в Україні, додавши українськомовний інтерфейс до своєї платформи [7]. Також слід зазначити, що деякі представники цифрової дистрибуції навіть не представлені в Україні – наприклад, HBO Max та Disney+. Однією з причин такої пасивної діяльності компаній-представників цифрової дистрибуції на віртуальному просторі України можна назвати недосконале та застаріле законодавство з питань цифрового контенту. Збільшити представництво провідних дистриб'юторів цифрового контенту можна лише розвиваючи «умови гри», тобто вітчизняне законодавство.

Третім напрямом впливу на розвиток цифрової дистрибуції в Україні є внесення змін у законодавчу базу країни. Довгий час головною стратегією процесів діджиталізації в нашій країні була «Цифрова адженда України – 2020», в якій значна увага приділялась цифровізації некомерційних галузей діяльності громадян – освіти, державного управління [10].

Водночас слід зазначити, що в «Цифровій адженді України – 2020» містяться пропозиції щодо покращення електронної комерції, але відсутній розгляд реалізації цифрового контенту.

Аналізуючи законодавчу базу України, можна визначити, що, відповідно до Закону України «Про авторське право та суміжні права», художній твір є виключно матеріальним об'єктом. [11]. Однак твір може мати цифрову форму, бути цифровим контентом. Важливим у цьому плані є зв'язок між твором і цифровим контентом, його цифровим

відображенням, оскільки наявність виключних авторських прав безпосередньо впливає на права та обов'язки сторін, які укладають договір постачання цифрового контенту. Закон України «Про авторське право та суміжні права» не виділяє загальної дефініції твору з-поміж таких його різновидів, як аудіовізуальний твір, твір архітектури, твір образотворчого мистецтва, твір ужиткового мистецтва тощо [12].

Одним з кроків на шляху розвитку законодавчої бази цифрової дистрибуції в Україні можна вважати проєкт розпорядження Кабміну «Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей в суспільстві України та затвердження плану заходів щодо її реалізації». Важливим аспектом означеної концепції є наявність у ній визначення терміна «цифровий контент», відповідно до якого: «Цифровий контент – будь-який вид контенту, що існує у формі цифрових даних, які закодовані у форматі, читаному комп'ютером, і які можна створювати, передивлятися, розповсюджувати, змінювати та зберігати за допомогою цифрових технологій. Приклади цифрового контенту: вебсторінки та вебсайти, соціальні мережі, дані та бази даних, цифрові звукозаписи, електронні книги, цифрові зображення, цифрові відеозаписи, відеоігри, комп'ютерні програми та програмне забезпечення» [13].

Концепція наразі КМУ не схвалена, а проблеми з правовим регулюванням цифрової дистрибуції контенту в Україні залишаються актуальними, особливо в розрізі авторського права. Саме тому важливо дослідити особливості правового аспекту цифрової дистрибуції в інших країнах.

У червні 2021 р. в Україні були внесені суттєві зміни в оподаткування надання цифрового контенту. Було прийнято закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та / або розповсюдження реклами та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам» [14]. Проєкт закону зареєстровано за № 4184.

Закон спрямований на збільшення доходів державного бюджету від ПДВ завдяки залученню до оподаткування податком на додану вартість нерезидентів, що надають фізичним особам електронні послуги, місце постачання яких розташоване на митній території України, та створення сприятливих для бізнесу й держави умов у сфері адміністрування щодо процедур, пов'язаних із сплатою податку.

Законом Податковий кодекс України доповнено нормами щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та / або розповсюдження реклами, та нормами щодо удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання

нерезидентами електронних послуг фізичним особам. Крім того [14]:

- виключено норму, згідно з якою резиденти в разі виплати нерезидентам доходу за виробництво та / або розповсюдження реклами повинні сплачувати податок за ставкою 20% суми таких виплат власним коштом;
- визначено, що для документів, які засвідчують факт постачання послуг, складених в електронній формі, датою оформлення вважається дата складання такого електронного документа;
- визначено перелік електронних послуг;
- звільнено від оподаткування податком на додану вартість постачання електронних послуг шляхом надання доступу до електронних освітніх (навчальних) ресурсів у межах надання освітніх послуг;
- до переліку осіб, які реєструються платниками податку на додану вартість, внесено нерезидентів;
- встановлено правила визначення місця постачання електронних послуг (B2C);
- встановлено форму та визначено порядок надсилання податкового повідомлення нерезиденту та скарги на таке рішення;
- встановлено спрощену процедуру реєстрації платника ПДВ для постачальників-нерезидентів, яка може здійснюватися віддалено в електронній формі на спеціально розробленому вебпорталі;
- визначено правила податкового обліку з податку на додану вартість для нерезидентів, що надають фізичним особам електронні послуги, місце постачання яких розташовано на митній території України;
- звільнено від обов'язку нерезидента реєструвати податкові накладні;
- для нерезидента передбачено сплату податкового зобов'язання в іноземній валюті.

Але прийняття цього закону не може повністю прибрати перешкоди на шляху розвитку цифрової дистрибуції в Україні. Для суттєвого поліпшення ситуації потрібні не зміни в Податковому Кодексі України, а більш комплексні пертурбації – наприклад, оновлення закону про електронну комерцію. Слід зазначити, що зміни відбуваються в законодавстві постійно, але їх не можна вважати суттєвими. Саме тому доречним буде внесення до чинного закону параграфів, пов'язаних із особливостями цифрових товарів і засобом їхнього поширення – цифровою дистрибуцією.

Крім того, як вже зазначалося вище, доопрацювання потребує Закон України «Про авторське право та суміжні права» – шляхом

додавання особливостей регулювання продуктів цифрового типу.

Четвертим напрямом покращення умов розвитку цифрової дистрибуції в Україні є сприяння розвитку вітчизняних сервісів. Тут передусім потрібно визначити успішні українські платформи цифрової дистрибуції.

Історія багатьох українських платформ цифрової дистрибуції відео охоплює створення власних апаратно-програмних комплексів, розвиток зручного для користувача інтерфейсу, побудову алгоритмів рекомендацій і підбір фільмів для передплатників. Накопичений на цьому шляху досвід нітрохи не поступається розробкам міжнародних корпорацій [15].

Щобільше, оскільки в Україні вартість доступу до мережі «Інтернет» – одна з найнижчих у світі, а швидкість і стабільність мережі знаходяться на перших місцях у світових рейтингах, то якість картинки вітчизняних платформ IPTV/OTT навіть краща, ніж зарубіжних. Причому не тільки у великих обласних центрах, але й у маленьких українських містечках і навіть селищах.

Усе це дозволяє MEGOGO та іншим українським платформам цифрової дистрибуції успішно конкурувати з іноземними гравцями за доступністю, якістю зображень і зручністю сервісів.

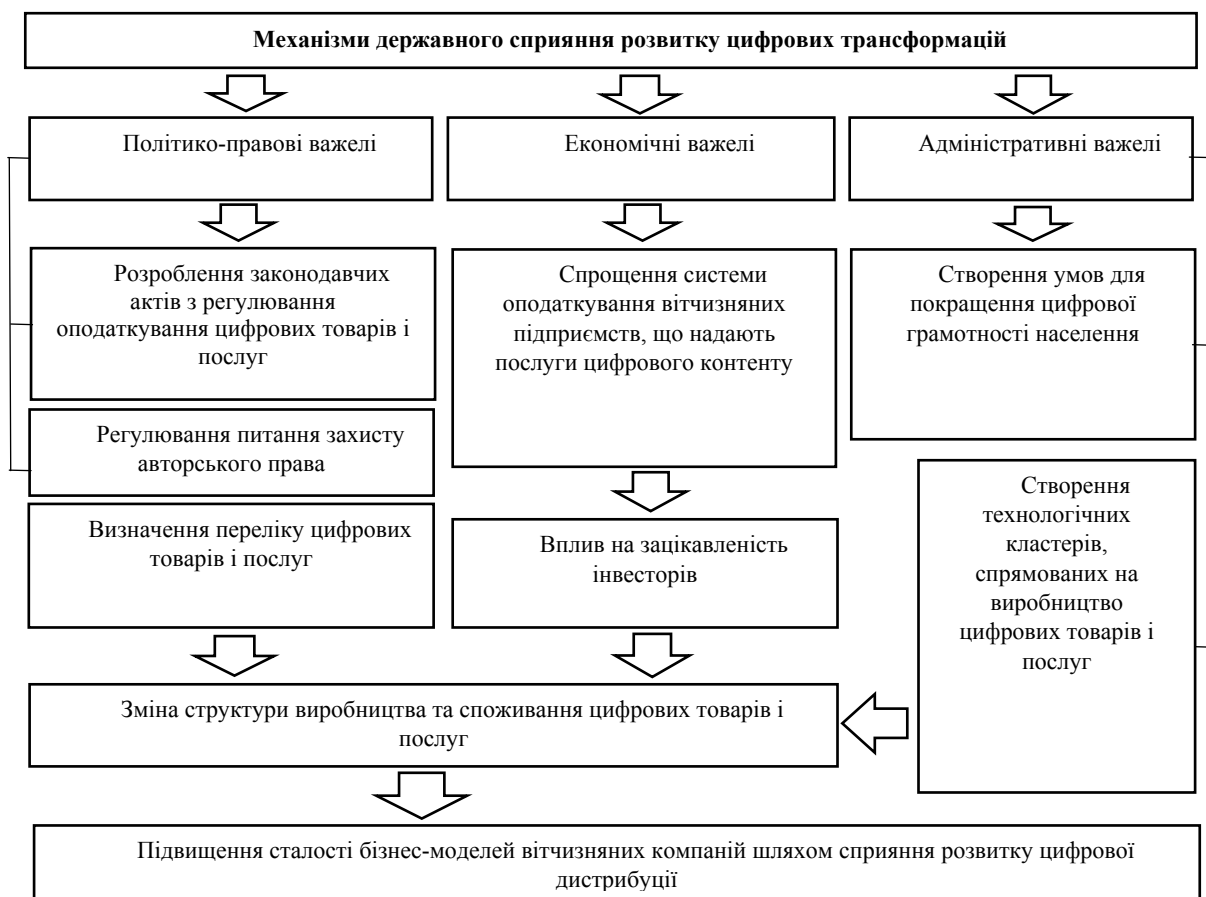
Найважливішою умовою успішності в конкурентній боротьбі для українського сервісу стане здатність у короткі терміни (рік-два) поповнити свою фільмотеку світовими хітами, а також поява власних оригінальних кінокартин і серіалів, які стануть такими самими хітами.

Отже, сучасні тенденції світового розвитку свідчать про актуальність застосування певних заходів з боку державних органів влади, спрямованих на розвиток цифрової дистрибуції. Розвиток цифрової дистрибуції є каталізатором змін на мікро- та макрорівні та призводить до трансформації усієї сукупності суспільних відносин, розгортаючи світове господарство на шлях сталого розвитку.

Механізми державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції було розроблено автором та представлено на рис. 2.

Висновки. Для забезпечення прискорення соціально-економічного розвитку, покращення якості життя населення, досягнення гармонії у взаємовідносинах між суспільством і навколишнім природним середовищем державна політика підтримки розвитку цифрової дистрибуції має торкнутися всіх галузей господарства.

Механізм державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції містить адміністративні, організаційні, економічні та правові важелі регулювання.

Рис. 2. Механізми державного сприяння розвитку цифрової дистрибуції

Джерело: розроблено автором.

Правові важелі державного впливу передусім спрямовані на регулювання правових засад функціонування компаній в умовах цифрових трансформацій. Цифрова економіка функціонує за дещо іншими правилами, ніж традиційна система. Головною метою державного регулювання законодавчої бази трансформаційних процесів є створення сприятливих умов для цифрової трансформації суспільства за умови збереження державного суверенітету, захисту прав і свобод громадян, покращення якості життя та виконання інших умов сприятливого розвитку суспільства.

Як свідчить досвід розвинених країн, регулювання цифрового контенту викликає певні складнощі. Зокрема, важко дійти згоди щодо загальноприйнятого визначення терміна «авторське право» та, відповідно, визначити релевантну систему його захисту на державному та міжнародному рівнях.

На законодавчому рівні важливо позначити перелік товарів і послуг, що підпадають під визначення «цифрові послуги», з обов'язковим закріпленням юридичного статусу.

Економічні важелі впливу на цифрові трансформації нерозривно пов'язані із створенням відповідної законодавчої бази. Зокрема, фундаментальним кроком у напрямі сприяння розвитку цифрових трансформацій задля підвищення сталості бізнес-моделей вітчизняних компаній є застосування спрощеної системи оподаткування

підприємств, що переходять до цифрового формату та надають послуги цифрового контенту. Державне сприяння розвитку цифрових трансформацій призведе до зміни структури господарства та сприятиме переходу до принципів сталого розвитку.

Світові процеси цифрової трансформації бізнес-процесу дистрибуції під впливом глобальної діджиталізації довели перспективність мережевого бізнесу та електронної торгівлі як галузей з найбільшою динамікою розвитку. Галузі цифрової економіки в сучасних умовах є привабливими для інвесторів. Це прискорює процеси цифрової трансформації, впливає на зміну галузевої структури господарства, зміну вподобань споживачів.

Окремо потрібно зупинитися на організаційних та адміністративних важелях впливу на розвиток цифрових трансформацій. Доволі перспективним виглядає створення технологічних кластерів. Для потреб вітчизняних компаній треба готувати кваліфікованих фахівців. Взаємна вигода полягає в зацікавленості, з одного боку, вітчизняних компаній у фахівцях з цифрових трансформацій і, з другого боку, держави у підвищенні продуктивності праці, доходів компаній і зростанні достатку в суспільстві. Для підвищення сталості бізнес-моделей вітчизняних компаній країна має бути забезпечена відповідними фахівцями. Отже, країна готує фахівців, що позитивно впливає на розвиток цифрових трансформацій, а

розвиток цифрових трансформацій призводить до зростання рівня кваліфікації фахівців із цифрових трансформацій. Можливо до цього процесу залучати приватний бізнес. Наприклад, приватні компанії допомагають отримати освіту фахівцю із цифрових трансформацій. Держава частково компенсує витрати приватних підприємств через пільгове оподаткування підприємств, що надають послуги цифрового контенту.

Отже, державні заходи мають бути спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку цифрової дистрибуції.

Список використаних джерел

1. Дубель М. В. *Трансформація бізнес-процесу дистрибуції під впливом глобальної діджиталізації*: дис. ... д-ра філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» / Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця, 2022. 250 с. DOI: <https://doi.org/10.35668/978-966-479-129-5-4-8>
2. Женченко М. Цифрова дистрибуція на книжному ринку України. *Вісник книжкової палати*. 2013. № 10. С. 3-5.
3. Разумей Г. Ю., Разумей М. М. Діджиталізація публічного управління як складник цифрової трансформації України. *Публічне управління та митне адміністрування*: наук. зб. 2020. № 2(25). С. 139-145. DOI: <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.25>
4. Литвин Н. А., Крупнова Л. В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. *Ірпінський юридичний часопис*. 2020. Вип. 3. С. 69-76. DOI: [10.33244/2617-4154.3.2020.69-76](https://doi.org/10.33244/2617-4154.3.2020.69-76)
5. Ніколіна І. І. Аналіз тренду цифрової трансформації публічного управління та адміністрування в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. № 19. С. 53-59. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2020.19.10>
6. Дослідження потенціалу розвитку цифрової дистрибуції в Україні. *Docs.Google*: сайт. 2022. URL: https://docs.google.com/forms/d/1BwsD2YQHJrmWp0L0kbBWPjFa-2HYO_BRbFxdA9yxdic/edit
7. Юрасов С. Netflix швидко зростає в Україні й знижує ціни. Але для Rezkа.ag це просто американський карлик. *Dev.ua*: сайт. 26.11.2021. URL: <https://dev.ua/news/netflix-vs-megogo-vs-rezka-ag>
8. Комісія ЄС вимагає від Valve зняти регіональні обмеження на купівлю ігор в Steam. *Fastping*: сайт. 25.10.2021. URL: <http://fastping.com.ua/2021/10/25/komisiya-yes-vimagaye-vid-valve-znyati-regionalni-obmezheniya-na-kupivlyu-igor-v-steam>
9. Guidelines on the application of Article 101(3) TFEU (formerly Article 81(3) TEC). *Eur-Lex*: Website. 2020. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A126114>
10. *Цифрова адженда України – 2020*. Хай Тек Офіс Україна, 2016. 90 с. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

11. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/ed19931223#Text>

12. Саванець Л. М., Стахира Г. М. Цифровий контент як об'єкт авторського права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*: збірник. 2019. Вип. 59. Т. 1. С. 167-170. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-3322.59-1.35>

13. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей в суспільстві України та затвердження плану заходів щодо її реалізації: проект розпорядження Кабінету Міністрів України. *Міністерство цифрової трансформації України*: сайт. 2020. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/normative_document/2020/11/Проект_Розпорядження_КМУ_КОНЦЕПЦІЯ.pdf

14. Прийнято Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та / або розповсюдження реклами та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам». *Верховна Рада України*: сайт. 3.06.2021. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/209503.html>

15. Бойко С. Чи може в Україні з'явитися свій Netflix. *Forbes.ua*: сайт. 12.03.2021. URL: <https://forbes.ua/company/mozhet-li-v-ukraine-poyavitsya-svoy-netflix-15022021-1011>

References

1. Dubel, M. V. (2022). Transformatsiya biznes-protseesu dystrybutsiyi pid vplyvom hlobal'noyi didzhytalizatsiyi [Transformation of the distribution business process under the influence of global digitalization]. Ph.D. Dissertation, Donetsk National University named after Vasyl Stus, Vinnytsya, Ukraine. DOI: <https://doi.org/10.35668/978-966-479-129-5-4-8> [in Ukrainian].
2. Zhenchenko, M. (2013). Tsyfrova dystrybutsiya na knyzhnomu rynku Ukrayiny. [Digital distribution on the book market of Ukraine]. *Visnyk knyzhkovoyi palaty – Bulletin of the Book Chamber*, 10, 3-5. [in Ukrainian].
3. Razumey, H. Yu., & Razumey, M. M. (2020). Didzhytalizatsiya publichnoho upravlinnya yak skladnyk tsyfrovoyi transformatsiyi Ukrayiny [Digitization of public administration as a component of digital transformation of Ukraine]. In *Publichne upravlinnya ta mytne administruvannya [Public administration and customs administration]*: Vol. 2(25) (pp. 139-145). DOI: <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.25> [in Ukrainian].
4. Lytvyn, N. A., & Krupnova, L. V. (2020). Didzhytalizatsiya yak zasib pidvyshchennya vidkrytosti, prozorosti ta efektyvnosti diyal'nosti orhaniv derzhavnoyi vlady ta orhaniv mistsevoho samovryaduvannya shchodo nadannya elektronnykh posluh [Digitalization as a means of increasing the openness, transparency and efficiency of public authorities and local governments in the provision of electronic services]. *Irpins'kyu yurydychnyy chasopys –*

Irpin Legal Journal, 3, 69-76. DOI: 10.33244/2617-4154.3.2020.69-76 [in Ukrainian].

5. Nikolina, I. I. (2020). Analiz trendu tsyfrovoyi transformatsiyi publichnoho upravlinnya ta administruvannya v Ukraini [The analysis of the trend of digital transformation of public management and administration in Ukraine]. *Publichne upravlinnya i administruvannya v Ukraini – Public management and administration in Ukraine*, 19, 53-59. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2020.19.10> [in Ukrainian].

6. Doslidzhennya potentsialu rozvytku tsyfrovoyi dystrybutsiyi v Ukraini [Study of the development potential of digital distribution in Ukraine] (2022). *Docs.Google*: Website. Retrieved from https://docs.google.com/forms/d/1BwsD2YQHJrmWp0L0kbBWPjFa-2HYO_BRbFxdA9yxdic/edit [in Ukrainian].

7. Yurasov, S. (2021, Nov 26). Netflix shvydko zrostaє v Ukraini i znyzhuye tsyny. Ale dlya Rezka.ag tse prosto amerykans'kyi karlyk [Netflix is growing rapidly in Ukraine and lowering prices. But for Rezka.ag, it's just an American dwarf]. *Dev.ua*: Website. Retrieved from <https://dev.ua/news/netflix-vs-megogo-vs-rezka-ag> [in Ukrainian].

8. Komisiya YeS vymahaye vid Valve znyaty rehional'ni обмеzhennya na kupivlyu ihor v Steam [The EU Commission requires Valve to remove regional restrictions on the purchase of games on Steam] (2021, Oct 25). *Fastping*: Website. Retrieved from <http://fastping.com.ua/2021/10/25/komisiya-yes-vimagaye-vid-valve-znyati-regionalni-obmezhennya-na-kupivlyu-igor-v-steam> [in Ukrainian].

9. Guidelines on the application of Article 101(3) TFEU (formerly Article 81(3) TEC) (2020). *Eur-Lex*: Website. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A126114>

10. *Tsyfrova adzhenda Ukrainy – 2020 [Digital agenda of Ukraine – 2020]* (2016). High Tech Office Ukraine. Retrieved from <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> [in Ukrainian].

11. Pro avtors'ke pravo ta sumizhni prava [On copyright and related rights] (1993). Law of Ukraine, adopted on 1993, Dec 23, 3792-XII. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/ed19931223#Text> [in Ukrainian].

12. Savanets, L. M., & Stakhrya, H. M. (2019). Tsyfrovyy kontent yak ob'yekt avtors'koho prava [Digital content as an object of copyright]. In *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Pravo [Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: Law]*: Vol. 59(1) (pp. 167-170). DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-3322.59-1.35> [in Ukrainian].

13. Pro skhvalennya Kontseptsiyi rozvytku tsyfrovyykh kompetentnostey v suspil'stvi Ukrainy ta zatverdzhennya planu zakhodiv shchodo yiyi realizatsiyi [On the approval of the Concept of the development of digital competences in the society of Ukraine and the approval of the plan of measures for its implementation] (2020). Draft Order of the Cabinet of Ministers. *Ministry of Digital Transformation of Ukraine*: Website Retrieved from https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/normative_document/2020/11/Проект_Розпорядження_КМУ_КОНЦ_ЕПЦІЯ.pdf [in Ukrainian].

14. Prynyato Zakon «Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo skasuvannya opodatkovannya dokhodiv, otrymanykh nerezydentamy u vyhyadi vyplaty za vyrobnytstvo ta/abo rozpovsyudzheniya reklamy ta udoskonalennya porjadku [The Law «On Amendments to the Tax Code of Ukraine regarding the abolition of taxation of income received by non-residents in the form of payment for the production and/or distribution of advertising and improvement of the procedure for taxation of value added tax on transactions involving the supply of electronic services to individuals by non-residents» was adopted] (2021, Jun 3). *Verkhovna Rada of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/209503.html> [in Ukrainian].

15. Boyko, S. (2021, Mar 12). Chy mozhe v Ukraini z'yavytysya sviy Netflix [Can Ukraine have its own Netflix]. *Forbes.ua*: Website. Retrieved from <https://forbes.ua/company/mozhet-li-v-ukraine-poyavitsya-svoy-netflix-15022021-1011> [in Ukrainian].

Надійшло 05.01.2023 р.